

18 Ne a régi dolgokat emlegessétek, ne a múlton tűnődjétek!

19 Mert én újat cselekszem, most kezd kibontakozni – talán nem tudjátok? Már készítem az utat a pusztában, a sivatagban folyókat fakasztok.

20 Még a mezei vadak is dicsőíteni fognak engem, a sakálok és a struccok is, mert vizet fakasztok a pusztában és folyókat a sivatagban, hogy inni adjak választott népemnek,

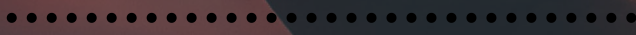
21 a népnek, amelyet magamnak formáltam, hogy hirdesse dicséretemet.

22 De nem engem hívtál segítségül, Jákób, nem értem fáradoztál, Izráel!

23 Nem nekem hoztál bárányt égőáldozatul, véresáldozataiddal nem engem dicsőítettél. Nem én voltam, akinek ételáldozattal szolgáltál, nem én voltam, akiért tömjénezéssel fáradoztál.

24 Nem nekem vettél drága pénzen jó illatú nádat, nem engem árasztottál el véresáldozataid kövérjével. Bizony, nekem csak vétkeiddel szolgáltál, énértem csak bűnökkel fáradoztál.

25 Én, én vagyok az, aki eltörlöm mégis álnokságodat önmagamért, és vétkeidre többé nem emlékezem.

A múlttal való foglalkozás fontos és ősi emberi vonás

A múltból egyrészt tanulni lehet. Az elmúlt napok pozitív tapasztalatai bátorítani tudnak, és utat tudnak mutatni ahhoz, hogy az aktuális kihívásoknak nekiveselkedjünk. De a negatív tapasztalatokat is beépíthetjük egy pozitív élettervbe. Például tanulhatunk a hibákból, ha készek vagyunk szembenézni velük és változtatni azon, ami szükséges. Henry Ford mondja: "A kudarc csodálatos alkalom arra, hogy új felismerésekre alapozva a jövőben bizonyos dolgokat jobban csináljunk." Aki nem emlékszik a múltjára, az arra ítéltetett, hogy újra megélje.

A múlttal való foglalkozás másrészt abban is segít, hogy megértsük a jelenünket. Aki nem foglalkozik a történelemmel, nem érti meg a világ folyását. És aki soha nem foglalkozik a saját élettörténetével, az saját magát sem érti meg soha. Mindig ugyanazokat a hibákat fogja elkövetni, mindig ugyanarra a holtpontra lyukad ki, ugyanazokba a csapdába esik, és azt kérdi: "Miért pont velem történik ez?" Harmadszor: a múlt olyan tapasztalatokat és pozitív rutinokat kínál számunkra, amelyek segítségével képesek vagyunk megbirkózni az élettel. Egyikünknek sem kell újra feltalálnia a kereket, a beszédet vagy az írást, és mindenki, aki kitanul egy mesterséget, akinek orvosságra van szüksége vagy csak elutazik valahová, mások tapasztalataira építhet - hála Istennek!

- Cselekedeteik terén sokan a múlt szerint tájékozódnak. Azt teszik, amit mindig is tettek, vagy ahhoz igazodnak, amit mások csináltak előttük. A tapasztalat fontos emberi érték.
- Ugyanakkor csak egy bizonyos határig tudnak elvezetni bennünket. Így előfordulhat, hogy újra meg újra ugyanannál a holtpontnál lyukadunk ki. És vannak dolgok, amelyek bár a múltban mégoly jól működtek, ma azonban zsákutcába vezetnek. Ugyanazt tesszük, mint régen, de a körülmények megváltoztak. Utat tör magának valami új, mi pedig jól tesszük, ha nem igazodunk túlságosan a múlthoz. Erről szól mai szövegünk.
- A fiatal próféta, akit második Ézsaiásnak hívunk, egy teljesen depressziós korszakban lépett fel. Krisztus előtt 586-ban a babiloni király, Nebukadneccar földig rombolta Jeruzsálemet, és a zsidó felső társadalmi réteget Babilonba deportálta - ami abszolút trauma volt a zsidóknak! Éveken, sőt évtizedeken keresztül siratták "a régi szép időket". Ebben a helyzetben szólal meg Ézsaiás: "Ne arra gondoljatok, ami elmúlt, és ne arra figyeljétek, ami eddig volt! Mert nézzétek, én (Jahve) újat akarok alkotni." Egészen világos, hogy ez a mondat az akkori helyzetre vonatkozik, és Ézsaiás biztosan nem mondott volna olyat, hogy az emlékezés vagy a hagyományok önmagukban rosszak volnának.

18.nap / Előretékinve

"Ne gondoljatok mindig arra, ami elmúlt, és ne kapaszkodjatok abba, ami régen volt!" Ez a mondat tehát nem felhívás a történetiséget mellőző gondolkodásra. Annak lehetősége, hogy a múlttal foglalkozunk, azt magyarázzuk és építsünk rá, éppenséggel Isten ajándéka! Ugyanakkor a múlttal olyan mértékben is lehet foglalkozni, hogy az már nem egészséges. A múlttal való foglalkozás célja, hogy általa a jövőben bizakodó és a jövőre alkalmas emberekké váljunk. Ha ellenben oda vezet, hogy leragadunk benne, akkor szükségünk van valakire, aki ebben megállít. Mert a múlt olykor annyira hatalmas szívóerővel rendelkezik, hogy saját erőből képtelenek vagyunk kiszakadni a bűvköréből.

A múlttal való foglalkozás halálos következményekkel járhat

A következőkben a múlttal való foglalkozás néhány negatív módozatát szeretném felsorolni. Ezek ténylegesen halálos következménnyel járnak, mert kiszívják az életenergiánkat, és megakadályozzák, hogy megnyíljunk az élet új és pozitív lehetőségeire.

a) A múlt dicsőítése.

Ha az ember "Babilonban" ül, és ezen nem tud változtatni, elkezd felmagasztalni a múltat: "Régen minden jobb volt" - mondogatja. Aki egyszer belemegy ebbe a játékba, az ördögi körbe kerül. Hajlamos lesz a múlt megszépítésére, és nem veszi észre a jelen pozitív oldalait.

c) Önvád és büntudat.

Ez az előbb említettek fokozása. Ahogy valaki emésztheti magát mások hibáztatásával, ugyanúgy önváddal is gyötörheti magát. Nos, a Biblia fontosnak tartja, hogy az ember foglalkozzék a vétkével, de soha nem önpusztító, hanem mindig konstruktív értelemben: olyan módon, hogy jobban megismerjük önmagunkat, bocsánatot kérjünk, dolgozzunk magunkon, el tudjuk végezni a szükséges javításokat, stb. A Biblia a bűnről mindenekelőtt Isten megbocsátásának horizontján beszél.

e) Ragaszkodás a régi formákhoz.

A tradíció jó, a tradicionalizmus veszélyes. Mindannyiunkkal ismétlődően előfordul az életben, hogy valami egészen újjal kerülünk szembe, és a régi tapasztalat nem segít. Nincs értelme régi utakhoz ragaszkodni, amikor a körülmények teljesen mások lettek. Ilyenkor el kell hagyni a régi utakat, és valami újat kell kockáztatni. Ha a tegnap megoldásaihoz ragaszkodunk, kudarcot vallunk a holnap problémáiban.

b) A vétkes keresése.

Ha valami félresikerül az életünkben, szívesen elmerülünk a gondolatban, hogy erről valaki más tehet. Ez ugyan érthető gondolkodásmód, de rendszerint holtvágányra visz. A bűn áthárításának unos-untalan való ismételtetésétől betegek leszünk, akkor is, ha igazunk van. Másrészt pedig megakadályoz abban, hogy meglássuk saját szerepünket a történetekben. Ahelyett, hogy felvállaljuk a felelősséget az életünkért, másokra toljuk. Ezzel áldozattá tesszük magunkat: "Akit hibáztatasz, annak hatalmat adsz."

d) A kívánság, hogy bárcsak másként cselekedtünk volna.

Helyes dolog szembenézni az elkövetett hibáinkkal azért, hogy tanuljunk belőlük. De ez a szembenézés gyakran egy spirált indít be: "Ó, bárcsak az lett volna, hogy... Bárcsak azt tettem volna, hogy... Miért is kellett..." Vagyis ahelyett, hogy a múlt hibáiból tanulságot vonnánk le a jövőre nézve, azt kívánjuk, bárcsak a dolgok másként zajlottak volna. Ennek körülbelül annyi értelme van, mint ha valaki egy elrontott földrajzvizsga után azt kívánja, bárcsak Párizs Anglia fővárosa lenne!

Isten újat akar alkotni

„Ne gondoljatok arra, ami elmúlt!” - ez nem egy önsegítő könyvből vett mondat. A próféta nem mint ember mondja ki, nem emberi lehetőségként, életbölcességként, hanem mint Isten küldötte, Istentől való. A kérdés így szól: kinek van hatalma ahhoz, hogy kiragadjon bennünket a kétségbeesés markából, hogy megint képesek legyünk előretekinteni? Ézsaiás azt mondja: Istennek van erre hatalma, aki a világot és az embereket alkotta. Ez az Isten nem fejezte még be a teremtését. Képes és akar is újat teremteni az életünkben. Ézsaiás tehát itt Isten teremtői hatalmára hivatkozik. Erre érdemes felfigyelni.

Sokan ugyanis azt hiszik, Isten úgy teremtette meg a világot, mint egy órásmeister, aki elkészít egy órát, felhúzza, aztán hagyja, hogy az járjon. Nem így Ézsaiás. Nála Isten így szól: „Lásd, én valami egészen újat akarok alkotni.” Isten teremtése nem csak a kezdetben zajlott le. Azóta is folytatódik. Kátyúba jutott életünknek ő oly módon tud új perspektívát nyújtani, mint a záporosó, amelytől virágba borul a sivatag. Láttad már, hogyan változtatja át az eső a sivatagot? Ott, ahol előtte csak szárazság volt, kirobban az élet. Egyszer csak mindenhol előbukkannak a zöld hajtások.

„Na és? - kérdezi a kétségbeesett ember. - Utána megint száraz lesz minden. Ez egy örök körforgás, és a végén a sivatag győz.” Persze: ha Isten a világot csak az elején „húzta fel”, aztán magára hagyta, akkor nem több lesz belőle, hanem egyre kevesebb, mert az óramű ereje az idők során egyre gyengül. Ha ez így lenne, akkor a sivatag valóban győzne. Akkor valóban minden okunk meglenne a visszatekintésre és a múlt dicsőítésére, arra, hogy gyászoljuk mindazt, amit elveszítettünk. Jövőnk a múltunk határozná meg. Kudarcunk és balsikerünk egyszer s mindenkorra egy helyre szögezne bennünket.

Sokan azt hiszik, hogy ez így van. De ez nem a Biblia hite. Isten nem függ a mi múltunktól vagy akárki múltjától. Isten a korlátlan Teremtő, aki ott ajándékoz vizet és termékenységet, ahol előzőleg csak sivatag volt. Talán sehol nem látható ez tisztábban, mint a megbocsátás jelenségénél: „De most önmagamért minden gáztettedet megbocsátom, és nem gondolok többé bűneidre.”

Ha Isten újrakezdi velünk, akkor az új teremtést jelent, és nem valami elmúlt dolog indokolja. Isten új teremtésének nem a mi jó viselkedésünk az oka, de nem is vagyunk képesek azt megakadályozni helytelen magatartásunkkal. Isten megbocsátása egyedül az ő könyörületességén és hűségén alapul.

Hinni annyi, mint előretekinteni akkor, amikor a kétségbeesés hátrakényszerítené a tekintetünket. Ézsaiás meg van győződve róla, hogy a teremtés nem mögöttünk, hanem előttünk van. Isten szembejön velünk. Ezt nem tudjuk előidézni, de megakadályozni sem. Az a feladatunk, hogy előreirányítsuk tekintetünket, jeleket keressünk, és már előre köszönetét mondjunk Istenünknek, és dicsérjük őt. És aztán, amikor elered az eső, ugráljunk és táncoljunk és - ahogy itt olvashatjuk - hirdessük a dicsőségét.

“A múltban való hit egyike ama fő bajoknak, amelyek az évszázadok során megsaporodnak és mindenféle formában kifejezésre jutnak.”

Lev Tolsztoj

18. Adakozz! Mondj le édességről, cigarettáról vagy valami olyasmiről, amit szeretsz! Az árát add valakinek, aki rászorul!

[A könyv megvásárolható:

<https://www.lutherkiado.hu/kiadvanyok/konyvek/lelkiseg/486-40-nap-alatt-az-en-korul>]